

Tillegg A (normativt)

Sendes til:

standardiseringssekretariatet@kartverket.no

eller

Kartverket
Standardiseringssekretariatet
Postboks 600 Sentrum
3507 Hønefoss

FORSLAG TIL NYTT STANDARDISERINGSPROSJEKT

Dato: 12.3.2021

Forslagsstiller:
Per Christian Bratheim, Kartverket

Forslag (fylles ut av forslagsstiller)

Tittel: Revisjon av geodesistandarder

Målsetting og innhold

Følgende standarder skal revideres:

- Satellittbasert posisjonsbestemmelse 2.1:2009
- Grunnlagsnett 1.1:2009
- Koordinatbaserte referansesystemer 2.1:2009
- Fastmerkenummerering og fastmerkeregister 2.2:2009
- Norges offisielle høydesystemer og referansenivåer 2.1:2009

Modernisering, forenkling, opprydding og vurdere om noen standarder kan slås sammen.

1. Vurdering av framtidig struktur av standardene. Herunder behovet for sammenslåing av noen, ev. alle.
2. Vurdere standarder i henhold til internasjonale standarder.
3. Vurdere i hvor stor grad veiledningsdelen i standardene kan skilles ut i en eller flere veiledere.
4. Revidere innholdet i standardene og ev. veilederne i tråd med teknologisk utvikling.
5. Vurdere oversettelse til engelsk

Foreslått prosjektstart: April 2021.

Ny standard/fagområde

Revisjon av eksisterende standard/fagområde

Angi hvilken: se lista ovenfor

Hensikt og begrunnelse (om nødvendig i separat vedlegg)

Standardene er i stor grad utarbeidet før tusenårsskiftet. Revisjonen i 2009 var av administrativ art. Dette har ført til at deler av standardene er basert på eldre teknikker, og moderne metoder er ikke, eller bare delvis, inkludert.

Behov for en revisjon ble bekreftet under systematisk gjennomsyn samt beslutning i Standardiseringskomiteen for geomatikk i 2020. I et forberedende møte i februar 2021 med Kartverket og eksterne deltakere (representanter fra Vegvesenet, Bane NOR, Oslo kommune, Høgskulen på Vestlandet, Norges Miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet) ble behovet for revisjon bekreftet.

Dato for ferdigstilling (dato for når standarden bør være publisert) **01.05.2022**

Andre standarder som vil kunne berøres

Stedfesting av matrikkelenhets- og råderettsgrenser 2011, Plassering og beliggenhetskontroll:2002

Blir arbeidet finansiert

Deltagerne i standardiseringsarbeidet må selv dekke sine egne kostnader.

Andre prosjekter eller aktiviteter som kan berøres

Planlagt revisjon av Stedfesting av matrikkelenhets- og råderettsgrenser 2011 avventer til hovedstrukturen i dette prosjektet er på plass grunnet avhengigheter til bl.a. Grunnlagsnett og Satellittbasert posisjonsbestemmelse.

Forberedende arbeid (et utkast til standard bør foreligge)

Forslag til standard Utkast Et forslag til standard kan utarbeides innen: Utkast foreligger i form av gjeldende versjoner fra 2009.

Forslagsstiller/forslagsstillers organisasjon er forberedt på å ta på seg nødvendig forberedende arbeid: Ja Nei

Foreslått prosjektleder (navn og full adresse)

Gro Grinde, Kartverket

Navn og underskrift av forslagsstiller

Per Christian Bratheim, Kartverket

Kommentarer fra Standardiseringskomiteen for geomatikk

- Kommentarer fra Kartverket til revisjon av Koordinatbaserte referansesystemer(KRS):

Kapittel 0 orientering i eksisterende versjon gir utførlig beskrivelse av forholdet til ISO 19111 Coordinate reference system. Mens ISO 19111 har omfattende beskrivelser av koordinatbaserte referansesystemer generelt beskriver KRS egenskaper og karakteristiske data for de systemer som er aktuelle i Norge

Siden KRS ble gitt ut i 2009 er ISO 19111 endret flere ganger, både i form av revisjoner og tillegg. ISO 19111 er også utgitt som en norsk standard, NS-EN ISO 19111:2020 Referanseangivelse med koordinater. Geodataloven med forskrift og kommisjonsforordninger er også kommet i etterkant, denne stiller krav til hvilke koordinatreferansesystemer som den norske infrastrukturen skal tilfredsstille, med nødvendige omformingstjenester. ISO 19127 Geodetisk register beskriver hvordan data elementer i henhold til ISO 19111 skal beskrives og forvaltes i et register. Dette er implementert i ISO geodetic register, ISO Geodetic Registry (isotc211.org). Tilsvarende finnes også i EPSG registeret se EPSG Geodetic Parameter Dataset.

Geonorge innehar et register over koordinatreferansesystemer benyttet i Norge, som også er referert til i flere SOSI standarder, slik som realisering i SOSI og realisering i GML. Vi bør sikre oss at de koordinatreferansesystemer som benyttes eller bør benyttes i Norge har beskrevet alle egenskaper og tilhørende karakteristikk i det internasjonale registeret, og ikke utgi dette som en egen standard.

Av denne grunn bør det tas en diskusjon om hva som egentlig gjenstår i en eventuell revisjon av KRS. Har vi spesielle brukertilfeller innen koordinatreferansesystemer som faller utenfor det som skjer internasjonalt . Hva med NTM som er benyttet i forbindelse med BIM. Denne er også inkludert i registeret i geonorge (EPSG koder). Men trenger vi en egen standard for å beskrive egenskaper og karakterstikk for disse, de finnes jo allerede i EPSG registeret?

Tillegg inkludert i forslaget (gi detaljer)

Retningslinjer for utfylling av dokumentet

Tittel: Angi område for det foreslåtte standardiseringsarbeidet. (Eksempelvis nytt fagområde i SOSI objektkatalog, ny standard om adresser og stedsnavn, ny kvalitetsmodell osv.)

Målsetting og innhold: Oppgi målsetting/hensikt med å utarbeide standarden. Gi en klar indikasjon på aktuelt innhold i standarden, og om det er en ny standard eller en foreslått endring (revisjon). Det kan også være nyttig å indikere hva som ikke dekkes opp.

Hensikt og begrunnelse: Gi detaljer basert på en vurdering av følgende punkter, der dette er praktisk mulig.

- 1) Begrunnelse for den foreslåtte standardiseringsaktiviteten, de problemer som vil løses og eventuelle vanskeligheter som er forventet i arbeidet.
- 2) Interesseområder som vil trekke fordel av eller bli berørt av aktiviteten, slik som offentlige institusjoner, privat industri, brukere på ulike forvaltningsnivå, distributører, etc.
- 3) I hvilken grad prosjektet lar seg realisere: Er det faktorer som er til hinder for en vellykket etablering eller anvendelse av standarden?
- 4) Tidspunktet for standarden: Er teknologien akseptabelt stabil? Dersom ikke, hvor lang tid vil det ta før fremskritt innen teknologien vil gjøre standarden anvendbar. Er den foreslåtte standarden nødvendig som en basis for videre utvikling av teknologien?
- 5) Hvor viktig er aktiviteten, vurdert opp mot andre områder. Dersom flere standarder er foreslått, bør det være med en prioritering mellom disse.
- 6) Fordeler som oppnås med implementasjon av den foreslåtte standarden, alternativt de tap eller ulemper som forventes dersom en ikke er i stand til å etablere en standard innenfor en fornuftig tidsperiode.
- 7) Dersom standardiseringsaktiviteten er (eller vi bli) gjenstand for reguleringer eller krever harmonisering med eksisterende reguleringer, bør dette indikeres.

Dersom det foreslås en serie av standarder med felles hensikt og begrunnelse, kan det fremmes et felles forslag som inkluderer en oversikt. Titler og målsetting for hver delstandard må oppgis.

e) Andre standarder som vil kunne berøres: Opplisting av alle kjente relevante standarder inkl. fagområder i SOSI standarden som vil kunne berøres. Dersom forslagsstiller vurderer et eksisterende dokument som akseptabelt som standard, skal dette indikeres sammen med en begrunnelse

f) Andre prosjekter eller aktiviteter som kan berøres: Opplisting av alle kjente relevante dokumenter (direktiver, reguleringer, forskrifter, osv., uavhengig av kilde. Dersom forslagsstiller vurderer et dokument som akseptabelt som standard, skal dette indikeres sammen med en begrunnelse

g) Forberedende arbeid: I utgangspunktet skal det følge med et forslag til standard, alternativt et utkast som indikerer hovedlinjene i standarden. Det bør også angis om forslagsstiller/forslagsstillers organisasjon er forberedt på å ta på seg nødvendig forberedende arbeid.